

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08-05.01/04.12.0/ М/ОК12-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету педагогічних технологій та освіти впродовж життя

27 серпня 2024 р., протокол № 7

Голова Вченої ради

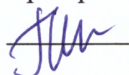
Оксана ЧЕРНИШ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Прикладні аспекти захисту України»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр» спеціальності 014.16 Середня освіта (Захист України) освітньо-професійна програма «Захист України та національне лідерство» факультет педагогічних технологій та освіти впродовж життя кафедра філософсько-історичних студій та масових комунікацій

Схвалено на засіданні кафедри філософсько-історичних студій та масових комунікацій 23 серпня 2024 р., протокол № 2

Завідувач кафедри
 Вадим СЛЮСАР

Гарант освітньо-професійної програми
 Ольга ГОРДІЙЧУК

Розробник: ЛОБАНОВ Анатолій, доктор військових наук, професор, кафедри національної безпеки, публічного управління та адміністрування, асистент ЧУГУНОВ Сергій, асистент кафедри філософсько-історичних студій

Житомир
2024 – 2025 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08-05.01/04.12.0/ М/ОК12-1-2024
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 23 / 2</i>

Робоча програма навчальної дисципліни «Прикладні аспекти захисту України» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр» спеціальності 014.16 Середня освіта (Захист України) освітньо-професійна програма «Захист України та національне лідерство» затверджена Вченою радою факультету педагогічних технологій та освіти впродовж життя від 27 серпня 2024 р., протокол № 7.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08-05.01/04.12.0/ М/ОК12-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність 014.16 Середня освіта (Захист України)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2	–
Загальна кількість годин – 150		Семестр	
		3	–
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 9 самостійної роботи – 13	Освітній ступінь: «магістр»	Лекції	
		–	–
		Практичні	
		54 год.	–
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
96 год.	–		
Вид контролю: залік			

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми навчання – 45 % аудиторних занять, 55 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08-05.01/04.12.0/ М/ОК12-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів глибоких знань та практичних навичок щодо захисту України в умовах сучасних викликів, які охоплюють військові, інформаційні та цивільні аспекти. Вони вивчатимуть основи національної безпеки, управління військовими операціями, стрілецьку підготовку, орієнтування на місцевості та інженерну фортифікацію. Окрема увага приділяється розвитку навичок надання домедичної допомоги в умовах бою, що є необхідними для збереження життя в критичних ситуаціях. Вивчення новітніх військових технологій та озброєння дасть можливість зрозуміти, як сучасні технології змінюють стратегії ведення війни.

Предметом дисципліни є вивчення практичних знань і навичок, пов'язаних із захистом національної безпеки та обороною України.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- ознайомити здобувачів із основами національної безпеки та оборони України;
- навчити принципам військового управління, планування та координації дій в умовах бою;
- опанувати практичні навички стрілецької підготовки та використання військової техніки;
- розвинути навички орієнтування на місцевості та інженерної фортифікації;
- навчити наданню домедичної допомоги в умовах бою та в кризових ситуаціях;
- ознайомити з основами інформаційної війни та методами протидії дезінформації;
- сформувати розуміння ролі цивільного населення у захисті країни та важливості участі кожного громадянина в обороноздатності України.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 014.16 Середня освіта (Захист України) та освітньо-професійною програмою «Захист України та національне лідерство»:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.

ФК1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08-05.01/04.12.0/ М/ОК12-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 5

ФК5. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації здобувачів освіти до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.

ПК2. Здатність застосовувати поглиблені знання з галузей військової справи, національної безпеки та безпеки життєдіяльності, для вирішення професійних завдань; вільно користуватися спеціальною термінологією в цих галузях досліджень.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 014.16 Середня освіта (Захист України):

РН1. Застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблювати знання з предметної області.

РН6. Визначати та характеризувати основні принципи, закони, методика та апарат досліджень за предметною спеціальністю, здійснювати дослідження, прогнозувати та презентувати отримані результати.

РН10. Називати й аналізувати шляхи мотивації здобувачів освіти до саморозвитку, формувати їхню адекватну позитивну самооцінку.

РН 20. Знати й аналізувати безпекову ситуацію в країні та світі, методи діяльності в умовах надзвичайного стану, в т. ч. методи командної роботи, імплементувати знання у навчальну і практичну діяльність.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні Soft skills:

- *комунікативні навички*: навички працювати в команді;
- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; орієнтування на вирішення проблеми;
- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; повага до оточуючих.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовний модуль 1. Прикладні аспекти навчання захисту України (перший рік навчання) (ЗК1, ЗК4, ФК1, ФК2, ПК2, РН1, РН6, РН10, РН20)

Тема 1. Основи національної безпеки та оборони України

1. Визначення національної безпеки України.
2. Основні загрози національній безпеці України.
3. Роль Збройних сил України в обороні держави.
4. Військова політика та стратегія держави.
5. Національні оборонні доктрини.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08-05.01/04.12.0/ М/ОК12-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 6

6. Інтеграція України у міжнародні системи безпеки.
7. Військова служба та обов'язки громадян щодо захисту держави.

Тема 2. Основи управління та планування в обороні

1. Принципи військового управління.
2. Структура управління Збройними силами України.
3. Основи військового планування.
4. Планування військових операцій на рівні шкільної програми.
5. Стратегії ведення оборонних операцій.
6. Лідерство в армії: підготовка командирів.
7. Технології управління військовими підрозділами.
8. Координація військових дій та прийняття рішень.
9. Використання цифрових технологій у військовому управлінні.

Тема 3. Озброєння та військова техніка

1. Основи озброєння Збройних сил України.
2. Типи стрілецької зброї: характеристики та застосування.
3. Військова техніка та її функції.
4. Основи обслуговування та експлуатації військової техніки.
5. Новітні розробки в галузі озброєння.
6. Бойові машини піхоти та їх використання.
7. Військова авіація та її роль у конфліктах.
8. Сучасні танки та бронетехніка.
9. Основи протиповітряної оборони.
10. Використання безпілотних літальних апаратів (БПЛА) у сучасній війні.

Тема 4. Стрілецька підготовка

1. Правила техніки безпеки під час роботи зі зброєю.
2. Основи стрільби з автоматичної зброї.
3. Техніка прицілювання та ведення вогню.
4. Основи тактики малих груп при стрільбі.
5. Використання різних типів боєприпасів.
6. Стрільба в різних умовах місцевості.
7. Вогнева підготовка у бойових умовах.
8. Роль фізичної підготовки у стрілецькій майстерності.
9. Використання лазерних тренажерів для стрільби.
10. Тактичні навчання зі стрільби у команді.

Тема 5. Основи дій та взаємодії в бою

1. Принципи тактики малих груп у бою.
2. Основи комунікації в бойових умовах.
3. Координація дій підрозділів під час бою.
4. Взаємодія між підрозділами на полі бою.
5. Захист позицій і маневрування.
6. Ведення наступальних та оборонних операцій.
7. Використання спеціального спорядження.
8. Стратегії виживання у бою.
9. Психологічна підготовка до дій у бою.
10. Підведення підсумків бою та аналіз помилок.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08-05.01/04.12.0/ М/ОК12-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 7

Тема 6. Орієнтування на місцевості та інженерна фортифікація

1. Основи орієнтування на місцевості. Використання карт та компасів.
2. Навігаційні системи та їх застосування.
3. Побудова та укріплення фортифікаційних споруд.
4. Основи маскуванню на місцевості.
5. Підготовка польових укріплень. Використання інженерної техніки.
6. Робота з інженерними картами.
7. Інженерна розвідка місцевості.
8. Захист важливих об'єктів фортифікацією.

Змістовний модуль 2. Прикладні аспекти навчання захисту України (другий рік навчання) (ЗК1, ФК1, ФК2, ФК5, ПК2, РН1, РН6, РН10, РН20)

Тема 7. Домедична допомога в умовах бою

1. Основи тактичної медицини.
2. Надання першої допомоги при пораненнях.
3. Зупинка кровотечі та накладання турнікета.
4. Евакуація пораненого з поля бою.
5. Техніка надання серцево-легеневої реанімації.
6. Лікування травм і переломів у бойових умовах.
7. Використання аптечки військовослужбовця.
8. Принципи само- та взаємодопомоги в бою.
9. Психологічна підтримка поранених.
10. Транспортування потерпілих в бойових умовах.

Тема 8. Військові технології та їхній розвиток

1. Історія розвитку військових технологій.
2. Сучасні технології на полі бою.
3. Використання робототехніки у військовій сфері.
4. Військова кібернетика та її вплив на стратегію.
5. Інновації в оборонній промисловості.
6. Розвиток штучного інтелекту для військових цілей.
7. Безпілотні технології на війні.
8. Кібербезпека в умовах гібридної війни.
9. Використання супутникових систем для військових операцій.
10. Перспективи розвитку майбутніх військових технологій.

Тема 9. Інформаційна війна

1. Основи інформаційної війни.
2. Інформаційні загрози та їхній вплив на суспільство.
3. Стратегії протидії інформаційним атакам.
4. Використання медіа у військових конфліктах.
5. Фейкові новини та їх вплив на громадську думку.
6. Методи виявлення та боротьби з дезінформацією.
7. Кіберзагрози як складова інформаційної війни.
8. Психологічний вплив інформаційних атак на суспільство.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08-05.01/04.12.0/ М/ОК12-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 8

Тема 10. Цивільне населення в кризових умовах

1. Роль цивільного населення в умовах війни.
2. Права і обов'язки цивільних осіб у військових конфліктах.
3. Евакуація цивільного населення з зони бойових дій.
4. Захист цивільних під час військових конфліктів.
5. Координація дій цивільного населення з військовими структурами.
6. Основи першої допомоги для цивільних у бойових умовах.
7. Робота з волонтерськими організаціями.
8. Психологічна підтримка цивільного населення під час війни.
9. Захист інфраструктури, важливої для цивільного населення.
10. Використання інформаційних ресурсів для оповіщення населення.

Тема 11. Планую майбутнє: особиста роль в обороні України

1. Вибір професії у сфері оборони.
2. Освіта для майбутніх військових лідерів.
3. Військові навчальні заклади України.
4. Професійна підготовка та кар'єра в армії.
5. Волонтерська діяльність під час військових конфліктів.
6. Самооборона та особисті навички для захисту.
7. Військовий обов'язок і служба в Збройних силах України.
8. Перспективи професійного росту у сфері оборони.

Тема 12. Громадянська освіта та патріотизм

1. Поняття патріотизму у військовому вихованні.
2. Роль патріотизму в формуванні національної свідомості.
3. Національні символи та їх значення.
4. Вивчення історії національних героїв.
5. Виховання на прикладах захисників України.
6. Підготовка молоді до служби у військових структурах.
7. Патріотичне виховання через історичні події та свята.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08-05.01/04.12.0/ М/ОК12-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 9

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Прикладні аспекти навчання захисту України (перший рік навчання)								
Тема 1 Основи національної безпеки та оборони України	11	–	2	9	–	–	–	–
Тема 2. Основи управління та планування в обороні	12	–	4	8	–	–	–	–
Тема 3. Озброєння та військова техніка	14	–	6	8	–	–	–	–
Тема 4. Стрілецька підготовка	14	–	6	8	–	–	–	–
Тема 5. Основи дій та взаємодії в бою	12	–	6	6	–	–	–	–
Тема 6. Орієнтування на місцевості та інженерна фортифікація	12	–	4	8				
<i>Разом за змістовий модуль 1</i>	75	–	28	47	–	–	–	–
Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти навчання захисту України (другий рік навчання)								
Тема 7. Домедична допомога в умовах бою	14	–	6	8	–	–	–	–
Тема 8. Військові технології та їхній розвиток	14	–	6	8	–	–	–	–
Тема 9. Інформаційна війна	12	–	2	10	–	–	–	–
Тема 10. Цивільне населення в кризових умовах	12	–	4	8	–	–	–	–
Тема 11. «Планую майбутнє!»: особиста роль в обороні України	11	–	4	7	–	–	–	–
Тема 12. Громадянська освіта та патріотизм	12	–	4	8	–	–	–	–
<i>Разом за змістовий модуль 2</i>	75	–	26	49	–	–	–	–
ВСЬОГО	150	–	54	96	–	–	–	–

5. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Прикладні аспекти навчання захисту України (перший рік			

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08-05.01/04.12.0/ М/ОК12-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 10

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
навчання)			
1	Тема 1 Основи національної безпеки та оборони України 1. Визначення національної безпеки України. 2. Основні загрози національній безпеці України. 3. Роль Збройних сил України в обороні держави. 4. Військова політика та стратегія держави. 5. Національні оборонні доктрини. 6. Військова служба та обов'язки громадян щодо захисту держави.	2	–
2	Тема 2. Основи управління та планування в обороні 1. Принципи військового управління. 2. Структура управління Збройними силами України. 3. Основи військового планування. Планування військових операцій на рівні шкільної програми. 4. Стратегії ведення оборонних операцій. 5. Лідерство в армії: підготовка командирів. 6. Технології управління військовими підрозділами. 7. Координація військових дій та прийняття рішень.	4	–
3	Тема 3. озброєння та військова техніка 1. Основи озброєння Збройних сил України. 2. Типи стрілецької зброї: характеристики та застосування. 3. Військова техніка та її функції. 4. Основи обслуговування та експлуатації військової техніки. 5. Новітні розробки в галузі озброєння. 6. Бойові машини піхоти та їх використання. 7. Військова авіація та її роль у конфліктах. 8. Сучасні танки та бронетехніка. 9. Основи протиповітряної оборони.	6	–
4	Тема 4. Стрілецька підготовка 1. Правила техніки безпеки під час роботи зі зброєю. 2. Основи стрільби з автоматичної зброї. 3. Техніка прицілювання та ведення вогню. 4. Основи тактики малих груп при стрільбі. 5. Використання різних типів боєприпасів. 6. Стрільба в різних умовах місцевості. 7. Вогнева підготовка у бойових умовах. 8. Використання лазерних тренажерів для стрільби. 9. Тактичні навчання зі стрільби у команді.	6	–
5	Тема 5. Основи дій та взаємодії в бою 1. Принципи тактики малих груп у бою. 2. Основи комунікації в бойових умовах. 3. Координація дій підрозділів під час бою. 4. Взаємодія між підрозділами на полі бою.	6	–

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08-05.01/04.12.0/ М/ОК12-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 11

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	5. Захист позицій і маневрування. 6. Ведення наступальних та оборонних операцій. 7. Використання спеціального спорядження. 8. Стратегії виживання у бою. 9. Підведення підсумків бою та аналіз помилок.		
6	Тема 6. Орієнтування на місцевості та інженерна фортифікація 1. Основи орієнтування на місцевості. Використання карт та компасів. 2. Навігаційні системи та їх застосування. 3. Побудова та укріплення фортифікаційних споруд. 4. Основи маскуванню на місцевості. 5. Підготовка польових укріплень. Використання інженерної техніки. 6. Інженерна розвідка місцевості. 7. Захист важливих об'єктів фортифікацією.	4	–
Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти навчання захисту України (другий рік навчання)			
7	Тема 7. Домедична допомога в умовах бою 1. Основи тактичної медицини. 2. Надання першої допомоги при пораненнях. Зупинка кровотечі та накладання турнікета. 3. Евакуація пораненого з поля бою. 4. Техніка надання серцево-легеневої реанімації. 5. Лікування травм і переломів у бойових умовах. 6. Використання аптечки військовослужбовця. 7. Принципи само- та взаємодопомоги в бою. 8. Транспортування потерпілих в бойових умовах.	6	–
8	Тема 8. Військові технології та їхній розвиток 1. Історія розвитку військових технологій. 2. Сучасні технології на полі бою. 3. Використання робототехніки у військовій сфері. 4. Військова кібернетика та її вплив на стратегію. 5. Інновації в оборонній промисловості. 6. Розвиток штучного інтелекту для військових цілей. 7. Безпілотні технології на війні. 8. Кібербезпека в умовах гібридної війни. 9. Використання супутникових систем для військових операцій.	6	–
9	Тема 9. Інформаційна війна 1. Основи інформаційної війни. 2. Інформаційні загрози та їхній вплив на суспільство. 3. Стратегії протидії інформаційним атакам. 4. Використання медіа у військових конфліктах. 5. Фейкові новини та їх вплив на громадську думку.	2	–

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08-05.01/04.12.0/ М/ОК12-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 12

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	6. Методи виявлення та боротьби з дезінформацією.		
10	Тема 10. Цивільне населення в кризових умовах 1. Роль цивільного населення в умовах війни. 2. Права і обов'язки цивільних осіб у військових конфліктах. 3. Евакуація цивільного населення з зони бойових дій. 4. Захист цивільних під час військових конфліктів. 5. Координація дій цивільного населення з військовими структурами. 6. Основи першої допомоги для цивільних у бойових умовах. 7. Робота з волонтерськими організаціями. 8. Психологічна підтримка цивільного населення під час війни. 9. Захист інфраструктури, важливої для цивільного населення.	4	–
11	Тема 11. «Планую майбутнє!»: особиста роль в обороні України 1. Вибір професії у сфері оборони. 2. Освіта для майбутніх військових лідерів. 3. Військові навчальні заклади України. 4. Професійна підготовка та кар'єра в армії. 5. Волонтерська діяльність під час військових конфліктів.	4	–
12	Тема 12. Громадянська освіта та патріотизм 1. Національні символи та їх значення. 2. Вивчення історії національних героїв. 3. Виховання на прикладах захисників України. 4. Підготовка молоді до служби у військових структурах. 5. Патріотичне виховання через історичні події та свята.	4	–
РАЗОМ		54	–

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08-05.01/04.12.0/ М/ОК12-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 13

1. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Прикладні аспекти навчання захисту України (перший рік навчання)			
1	Тема 1 Основи національної безпеки та оборони України 1. Інтеграція України у міжнародні системи безпеки.	9	–
2	Тема 2. Основи управління та планування в обороні 1. Використання цифрових технологій у військовому управлінні	8	–
3	Тема 3. озброєння та військова техніка 1. Використання безпілотних літальних апаратів (БПЛА) у сучасній війні.	8	–
4	Тема 4. Стрілецька підготовка 1. Роль фізичної підготовки у стрілецькій майстерності.	8	–
5	Тема 5. Основи дій та взаємодії в бою 1. Психологічна підготовка до дій у бою.	6	–
6	Тема 6. Орієнтування на місцевості та інженерна фортифікація 1. Робота з інженерними картами.	8	–
Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти навчання захисту України (другий рік навчання)			
7	Тема 7. Домедична допомога в умовах бою 1. Психологічна підтримка поранених.	8	–
8	Тема 8. Військові технології та їхній розвиток 1. Перспективи розвитку майбутніх військових технологій.	8	–
9	Тема 9. Інформаційна війна 1. Кіберзагрози як складова інформаційної війни. 2. Психологічний вплив інформаційних атак на суспільство.	10	–
10	Тема 10. Цивільне населення в кризових умовах 1. Використання інформаційних ресурсів для оповіщення населення.	8	–
11	Тема 11. Планую майбутнє: особиста роль в обороні України 1. Самооборона та особисті навички для захисту. 2. Військовий обов'язок і служба в Збройних силах України. 3. Перспективи професійного росту у сфері оборони.	7	–
12	Тема 12. Громадянська освіта та патріотизм 1. Роль патріотизму у формуванні національної свідомості.	8	–
РАЗОМ		96	–

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08-05.01/04.12.0/ М/ОК12-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 14

7. Індивідуальні самостійні завдання

Підготовка доповідей, виконання наукових творчих завдань та написання есе щодо проблемного питання із прикладних аспектів навчання захисту України.

Пропоновані теми:

- Стратегічні комунікації у викладанні інформаційної безпеки на уроках «Захисту України».
- Аналіз кіберзагроз і розробка стратегій їх запобігання для шкільної програми.
- Використання OSINT у навчанні основ інформаційної безпеки.
- Роль критичного мислення у формуванні інформаційної стійкості учнів.
- Моделювання інформаційних атак і стратегій захисту на уроках «Захисту України».
- Стратегії комунікації в умовах кризової ситуації: приклад освітніх закладів.
- Психологічні аспекти маніпуляцій в інформаційному середовищі: методи захисту для молоді.
- Розробка інформаційної кампанії для підвищення рівня медіаграмотності серед учнів.
- Стратегії інформаційного захисту держави і їх адаптація для освітніх програм.
- Розробка моделі комунікаційної стратегії для навчання учнів у сфері інформаційної безпеки.

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
РН1. Застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблювати знання з предметної області.	Вербальні методи (лекція, пояснення) Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація)
РН6. Визначати та характеризувати основні принципи, закони, методик та апарат досліджень за предметною спеціальністю, здійснювати дослідження, прогнозувати та презентувати отримані результати.	Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) Дискусійний метод Метод активного навчання (командна робота)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08-05.01/04.12.0/ М/ОК12-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 15

Результат навчання	Методи навчання
	- Ситуаційний метод
РН10. Називати й аналізувати шляхи мотивації здобувачів освіти до саморозвитку, формувати їхню адекватну позитивну самооцінку.	- Дискусійний метод - Метод активного навчання (командна робота) - Ситуаційний метод - Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
РН 20. Знати й аналізувати безпекову ситуацію в країні та світі, методи діяльності в умовах надзвичайного стану, в т. ч. методи командної роботи, імплементувати знання у навчальну і практичну діяльність.	- Наочні методи (демонстрація, ілюстрація) - Метод активного навчання (командна робота) - Ситуаційний метод - Методи самостійної роботи (написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08-05.01/04.12.0/ М/ОК12-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 16

9. Методи контролю

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
РН1. Застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблювати знання з предметної області.	– Відповіді на проблемні запитання – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Залік
РН6. Визначати та характеризувати основні принципи, закони, методики та апарат досліджень за предметною спеціальністю, здійснювати дослідження, прогнозувати та презентувати отримані результати.	– Усне опитування, участь у дискусії – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Експрес-тестування – Залік
РН10. Називати й аналізувати шляхи мотивації здобувачів освіти до саморозвитку, формувати їхню адекватну позитивну самооцінку.	– Експрес-тестування – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Залік
РН 20. Знати й аналізувати безпекову ситуацію в країні та світі, методи діяльності в умовах надзвичайного стану, в т. ч. методи командної роботи, імплементувати знання у навчальну і практичну діяльність.	– Усне опитування, участь у дискусії – Самооцінювання та взаємооцінювання – Залік

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08-05.01/04.12.0/ М/ОК12-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 17

здійснюється під час проведення навчальних занять.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Процедура складання заліку визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань поточного контролю	100	-
Підсумкова семестрова оцінка	100	-

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	80	–
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	20	–
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали):	до 20	
1. Участь у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проєктах	до 20	–
2. Підготовка наукових статей		
Разом за виконання завдань поточного контролю	100	–

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти ¹	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	20	–
Участь у дискусії	10	–
Виконання поточних тестових завдань	20	–
Виконання та захист завдань, кейсів	30	–
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	80	–

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08-05.01/04.12.0/ М/ОК12-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 18

З метою застосування цілих чисел для оцінювання активностей здобувачів вищої освіти під час навчальних занять протягом семестру використовується 100-бальна шкала оцінювання кожного окремо виду робіт. Розрахунок набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр проводиться за формулою:

$$P_{НЗ} = (P_{В100} \times ВК_{В} + P_{УД100} \times ВК_{УД} + P_{ТЗ100} \times ВК_{ТЗ} + P_{ЗК100} \times ВК_{ЗК}) \times К_{НЗ}, \quad (1)$$

де $P_{НЗ}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

$P_{В100}$, $P_{УД100}$, $P_{ТЗ100}$, $P_{ЗК100}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за семестр відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання поточних тестових завдань, за виконання та захист завдань, кейсів (кожний окремо вид робіт на навчальних заняттях оцінюється за 100-бальною шкалою);

$ВК_{В}$, $ВК_{УД}$, $ВК_{ТЗ}$, $ВК_{ЗК}$ – вагові коефіцієнти відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання поточних тестових завдань, за виконання та захист завдань, кейсів. Значення вагових коефіцієнтів становить:

$$ВК_{В} = 20 \div 80 = 0,25;$$

$$ВК_{УД} = 10 \div 80 = 0,125;$$

$$ВК_{ТЗ} = 20 \div 80 = 0,25;$$

$$ВК_{ЗК} = 30 \div 80 = 0,375;$$

$К_{НЗ}$ – коригувальний коефіцієнт. Значення коригувального коефіцієнту становить $К_{НЗ} = 80 \div 100 = 0,8$.

Якщо здобувач вищої освіти набрав за поточний контроль 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни набрав 60 балів або більше і бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі заліку. За складання заліку здобувач вищої освіти може набрати 100 балів. Семестрова оцінка з навчальної дисципліни формується за результатами підсумкового контролю.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі заліку, якщо за виконання завдань поточного контролю набрав 50 балів або більше.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08-05.01/04.12.0/ М/ОК12-1-2024
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 23 / 19</i>

інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08-05.01/04.12.0/ М/ОК12-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 20

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Зараховано	90-100
B	Зараховано	82-89
C		74-81
D	Зараховано	64-73
E		60-63
FX	Не зараховано	35-59
F	Не зараховано	0-34

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	Національна безпека	National Security
2	Оборона	Defense
3	Збройні сили	Armed Forces
4	Військове планування	Military Planning
5	Стрілецька підготовка	Shooting Training
6	Тактика бою	Combat Tactics
7	Озброєння	Armament
8	Військова техніка	Military Equipment
9	Фортифікація	Fortification
10	Орієнтування на місцевості	Land Navigation
11	Інженерні роботи	Engineering Works
12	Домедична допомога	First Aid in Combat
13	Евакуація	Evacuation
14	Кібербезпека	Cybersecurity
15	Інформаційна війна	Information Warfare
16	Протидія дезінформації	Countering Disinformation
17	Гібридна війна	Hybrid Warfare
18	Психологічна підтримка	Psychological Support
19	Цивільний захист	Civil Defense
20	Кризові ситуації	Crisis Situations
21	Логістика	Logistics
22	Стратегічне управління	Strategic Management
23	Маскування	Camouflage
24	Тактична медицина	Tactical Medicine
25	Моральна підготовка	Moral Training

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08-05.01/04.12.0/ М/ОК12-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 21

12. Рекомендована література

Основна література

1. Lobanov A., Kosevtsov V., Telelim V., Punda Y. Development and implementation of the target function in the decision-making process in the system of providing the military security of the state Eastern-European journal of enterprise technologies. Eastern-European journal of enterprise technologies. Vol. 5/3(107), 2020. Page 17-23. SCOPUS
2. Loishyn A.A., Lobanov A.A., Tkach I.M., Liashenko I.O., Zinchenko A. Research of main international approaches for risk management process`s standardization in the context of internal control standardization in the Armed Forces of Ukraine and providing national security. Revista ESPACIOS. Vol. 40 (Number 20) Year 2019. Page 14. SCOPUS
3. Лобанов А., Луцик Ю. Впровадження концепції навчання через дослідження в освітню програму підготовки фахівців стратегічного рівня для сектору безпеки і оборони. Збірник наукових праць Національного університету оборони України “Військова освіта”. 2024. № 1(49). С. 122-131.
4. Лобанов А.А., Сурков О.О. Розроблення цілісної методології стратегічного планування розвитку Збройних Сил на основі спроможностей. Збірник наукових праць Державного науково-дослідного інституту випробувань і сертифікації озброєння та військової техніки. 2021. № 3(9). С. 130-144.
5. Лобанов А.А., Сурков О.О., Сафронов О.В. Аналіз нормативно-правових актів щодо стратегічного планування у сферах оборони і військового будівництва. НУОУ, Збірник наукових праць “Труди університету”. 2020. 1(157). С. 96-102.
6. Телелим В. М., Лобанов А.А., Свинаренко В.В. та ін. Основи застосування сил безпеки України: навч. посібник. / за заг. ред. В. М. Ковалю. К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2022. 140 с.
7. Модельна навчальна програма «Захист України. Інтегрований курс» для закладів, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти. Автори й авторки: Ігор Борохович, Анна Коваленко, Ірина Когут, Оксен Лісовий, Вікторія Сісецька, Євген Семенів, Ігор Сердюк, Інна Совсун, Валерій Хмельницький, Олена Шиян та члени робочої групи МОН (Наказ МОН №300 від 08.03.2024) [chrome-extension://oemmnadbldboiebfnladdacbfmadadm/https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2024/08/13/MNP-Zakhyst.Ukrayiny-Intehrovany.kurs-2024.pdf](https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2024/08/13/MNP-Zakhyst.Ukrayiny-Intehrovany.kurs-2024.pdf)
8. Kozlovets M. A., Slyusar V. M. Privatized violence: the essence and types of its implementation in modern world. *The Bulletin of Yaroslav Mudryi National Law University. Series: Philosophy, philosophy of law, political science, sociology.* 2020. № 4 (47). 94-111. <http://fil.nlu.edu.ua/article/view/218963/222054>
9. «Захист України. Рівень стандарту» Навчальна програма для 10–11 класів закладів загальної середньої освіти. Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 04.11.2020 р. № 1377 <https://pmg17.vn.ua/wp-content/uploads/2022/06/zakhyst-ukrainy.-navchalna-prohrama-dlia-zahalnoosvitnikh-zakladiv-10-11-klasy.pdf>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08-05.01/04.12.0/ М/ОК12-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 22

10. Демчук С. Р., Єрмоєнко Е. А., & Ільницький І. Р. Предмет «Захист України» як основна форма військово-патріотичного виховання спортсменів бойового хортингу старшого шкільного віку, 2021.

11. Биченко Є. Л., Єрмоєнко Е. А., Гречаний О. М. Перевірка і контроль якості засвоєння знань учнями гуртка бойового хортингу на уроці з предмету “захист України” https://combat-horting.org.ua/sites/default/files/bychenko_2.pdf

Допоміжна література

1. Кравцов А.К. Створення кабінетів з предмета «Захист Вітчизни» у загальноосвітніх навчальних закладах: методичні рекомендації. – Черкаси: ЧОПОПП, 2011. 37с..

2. Kovalevska T., Kovalevska A. Neuro-linguistic programming conceptual basis and perspective technologies. *Opera in linguistica ukrainiana*. 2019. Том 2 № 26. С. 3561 – 362. <http://zum.onu.edu.ua/article/view/181904/181794>

3. Re-Vision of history. Russian historical propaganda and Ukraine; Y. Hrytsak et al. ; ed. by V. Yermolenko. Kyiv : K.I.S., 2019. 92 p. http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/17801/Re-Vision_of_history.Russian_historical_propaganda_and_Ukraine.pdf?sequence=1&isAllowed=y

4. 5 міфів про НЛП з якими настав час розпрощатися <https://alunika.com/uk/5-mifiv-pro-nlp-z-yakimi-nastav-chas-rozproshhatisya/>

5. Аккурт В. Методи маніпулятивного впливу у лінгвістиці. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського* : Лінгвістичні науки. 2020. Вип. 30. С. 5-23. <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/8533/1/Vladyslava%20Akkurt%202020.pdf>

6. Альбота С. М. . Лінгвістична маніпуляція: поняття та типи. Актуальні проблеми філології та перекладознавства. 2019. № 16. С. 5-8.

7. Арабаджієв Д. Ю., Сергієнко Т. І. Політична маніпуляція та інформаційно-психологічна безпека в політичних відносинах. *Політикус: наук. журнал*. 2020. № 2. С. 36–44. <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/9448/1/Arabadzhiyev%2cSergienko.pdf>

8. Горіна Ж. Д., Олійник О. Засоби вербальної маніпуляції в соціальних мережах Facebook, Instagram, Twitter. Лінгвістика й лінгводидактика: здобутки і перспективи розвитку: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих науковців (м. Одеса, 26-27 листопада 2020 р.) : зб. тез / редкол. Т. О. Євтушина, Л. І. Прокопенко. Одеса: ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2020. С. 34-38.

9. Горова С. В. Особа в інформаційному суспільстві: виклики сьогодення : монографія. Київ: НБУВ, 2017. 450 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.08-05.01/04.12.0/ М/ОК12-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 23 / 23

10. Дубов Д.В. Стратегічні комунікації: проблеми концептуалізації та практичної реалізації. *STRATEGIC PRIORITIES*. 2016. № 4 (41). С. 9-23.

11. Ємець Н. А. Сучасні підходи до управління масовою свідомістю і поведінкою. Соціальні інновації в контексті реформаційних змін : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Чернігів, 21 листоп. 2021 р.). Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2021. С. 32-36. <http://ir.stu.cn.ua/bitstream/handle/123456789/24694/32-36.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

12. Калініченко Б. М. Роль засобів масової інформації у політичній стратегії інформаційного суспільства. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 22 : Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін*. 2019. Вип. 25. С. 53-57. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_022_2019_25_12 .

13. Курбан О. В. PR у маркетингових комунікаціях: навчальний посібник. Київ: Кондор, 2016. 246 с.

14. Кутуза Н. В. Сугестія і маніпуляція: спільні й відмінні ознаки різновидів комунікативного впливу. *Записки з українського мовознавства*. 2017. Вип. 24(2). С. 178-189. [http://nbuv.gov.ua/UJRN/zukm_2017_24\(2\)_24](http://nbuv.gov.ua/UJRN/zukm_2017_24(2)_24)

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Електронна бібліотека Державного університету «Житомирська політехніка» <http://eztuir.ztu.edu.ua/>
2. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України / [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua>
3. Офіційний веб-сайт Інститут інноваційних технологій і змісту освіти/ [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://iitzo.gov.ua>
4. Офіційний веб-сайт Національної академії педагогічних наук України / [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.ipv.org.ua>
5. Офіційний веб-сайт Міністерства оборони України / [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.mil.gov.ua>
6. Сайт газети «Народна армія» / [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.na.mil.gov.ua/>
7. Сайт журналу «Військо України» / [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://viysko.com.ua/>